

Adviesnota burgemeester en wethouders

Beleidsprogramma: 1.1 Bestuur en Organisatie
Afdeling: Afdeling Staf, cluster Samenwerking
Zaakdossiernummer: ZK23.04082
Documentnummer: 2023.23731
Portefeuillehouder: J. van Aart

Mede geadviseerd door: n.v.t.
Overlegd met portefeuillehouder: Ja
Overlegd met het MT: Nee
Termijn gebonden: Nee
Datum: 3 januari 2024

Gemeenteraad		Data	Communicatie extern	
Beeldvormende avond			Persinformatie	Ja
Ter kennisname			Bekendmaking	
Opiniërend			Persgesprek	Ja
Besluitvormend	Ja	04-01-24	Inspraak	Ja

Onderwerp:

Adviesnota over raadsvoorstel crisisnoodopvang maximaal 150 vluchtelingen aan de Dodenauweg in Kaatsheuvel

Voorstel

De gemeenteraad voor te stellen:

- Op het perceel achter de brandweerkazerne en het voormalige politiebureau aan de Dodenauweg in Kaatsheuvel voor de periode van maximaal zes maanden maximaal 150 vluchtelingen op te vangen in tijdelijke woonunits met centrale voorzieningen.
- In de eerste zes weken van de opvang de veiligheidsmaatregelen op te schalen en daarna te bezien of afschalen acceptabel is.
- Bij het COA aan te geven dat op deze locatie geen veiligelanders welkom zijn.

Toelichting

De opvang van vluchtelingen in Nederland staat zwaar onder druk. Bij het aanmeldcentrum van het COA in Ter Apel is te weinig capaciteit waardoor de situatie verre van humaan is en vluchtelingen in het ergste geval zelfs op stoelen moeten slapen. De commissaris van de Koning heeft de opdracht bij de regio's weggelegd om crisisnoodopvang te realiseren om Ter Apel te ontlasten. Het college stelt de raad voor hier een substantiële bijdrage aan te leveren. Dit doen we door aan de Dodenauweg in Kaatsheuvel met tijdelijke woonunits een opvanglocatie voor maximaal 150 vluchtelingen in te richten.

Inleiding

De opvang van vluchtelingen in Nederland staat zwaar onder druk. Bij het aanmeldcentrum van het COA in Ter Apel is te weinig capaciteit waardoor de situatie verre van humaan is en vluchtelingen in het ergste geval zelfs op stoelen moeten slapen. De commissaris van de Koning heeft de opdracht bij de regio's weggelegd om crisisnoodopvang te realiseren om Ter Apel te ontlasten. Het college stelt de raad voor hier een substantiële bijdrage aan te leveren. Dit doen we door aan de Dodenauweg in Kaatsheuvel met tijdelijke woonunits een opvanglocatie voor maximaal 150 vluchtelingen in te richten.

Beoogd effect

Humane opvang bieden aan vluchtelingen die naar Nederland komen of al in Nederland zijn.

Argumenten

1.1 Hiermee leveren we als gemeente een bijdrage aan een humane opvang van vluchtelingen in ons land.

Het college vindt het belangrijk om ook als kleinere gemeente een bijdrage te leveren aan de opvang van vluchtelingen. We willen voorkomen dat mensen op een stoel of, erger nog, buiten moeten slapen. Ook andere gemeenten in de regio leveren hun bijdrage. Ook Dongen en Hilvarenbeek richten nu een crisisnoodopvang in. Onder andere Tilburg, Waalwijk en Goirle leveren ook hun bijdrage aan het opvangvraagstuk. Oisterwijk en Gilze en Rijen hebben beide een regulier AZC in hun gemeente.

1.2 Deze locatie is in eigendom van de gemeente waardoor we snel aan de slag kunnen.

Dit is nodig gezien de omvang van het opvangvraagstuk. Omdat de locatie in ons eigendom is hoeven we geen grond of vastgoed te verwerven en geen afspraken te maken over huur of pacht. Dit levert flinke tijdswinst op.

1.3 Deze locatie biedt ruimte om met woonunits een humane opvanglocatie te creëren.

Door het gebruik van woonunits kunnen we mensen op een humane wijze opvangen, waarbij de privacy is gewaarborgd. Sanitair en een keuken deelt men met diverse bewoners. Met de inzet van woonunits richten we de opvang in als een klein woonerf. Dit betekent dat we in enige vorm gemeenschappelijke ruimtes voor ontmoeting en eventueel onderwijs realiseren en dat bewoners per gezin of in groepjes van dezelfde omvang beschikking hebben over een eigen woonunit die vergelijkbaar is met de opvang in een regulier AZC. In de presentatie die tijdens de bewonersavond getoond is en bij dit voorstel gevoegd is, staan afbeeldingen die u een goede indruk geven van de beoogde inrichting van de locatie.

1.4 Dit aantal is passend bij de draagkracht van de gemeenschap.

Bij de eerdere crisisnoodopvang in Loon op Zand en de opvang van Oekraïners in Kaatsheuvel en De Moer hebben we ervaring opgedaan met het huisvesten van groepen vluchtelingen. Op basis van zowel de zorgen als de hulp van de directe omgeving bij deze locaties, vinden we het verantwoord een groep van deze omvang op deze locatie te huisvesten.

1.5 Met een gepast programma op de opvanglocatie zorgen we voor een zinvolle dagbesteding.

Zinvolle dagbesteding is noodzakelijk om verveling en overlast te voorkomen. Om die reden bieden wij de bewoners de gelegenheid op huiselijk leven (zelf koken, kleding wassen). Kinderen wordt scholing geboden en alle bewoners kunnen deelnemen aan dagbesteding in de vorm van activiteiten op de locatie, bijvoorbeeld in de vorm van sport, spel, educatie of indien aan de orde werk. Dit is deels afhankelijk van de inzet van vrijwilligers. We betrekken inwoners en verenigingen daarom actief bij de opzet van deze activiteiten. Het onderling contact dat hierdoor ontstaat zorgt ook voor wederzijds begrip tussen de bewoners van de crisisnoodopvanglocatie en de omgeving.

1.6 We nemen de omgeving zo goed mogelijk mee in realisatie en exploitatie van de opvang.

We realiseren ons dat er altijd tegenstanders van de crisisnoodopvang zullen zijn en dat we niet alle zorgen in de omgeving weg kunnen nemen. Door transparant te zijn en actief in gesprek te gaan met omwonenden willen we gezamenlijk kijken hoe we de opvang zo goed mogelijk in de buurt in kunnen passen. Zodra de Dodenaauweg als voorkeurslocatie in beeld kwam hebben we de omgeving daarom direct een bewonersbrief gestuurd en een inwonersavond gehouden. De signalen die we naar aanleiding hiervan krijgen nemen we zoveel mogelijk mee in de verdere uitvoering van de plannen. Ook in de komende periode blijven we steeds in gesprek met de omgeving.

2.1 Met extra aandacht voor de veiligheid blijven we eventuele problemen voor.

Bij de start van de crisisnoodopvang zetten we meer veiligheidsmaatregelen in dan geadviseerd. We zetten vier beveiligers in op het terrein in plaats van de geadviseerde drie. Daarnaast rijden twee beveiligers een surveillance in de omgeving, op de route naar het centrum en in het centrum. Zij staan in direct contact met hun collega's op de opvanglocatie zelf en kunnen daarom indien nodig snel schakelen. Op de locatie zelf is ook 24 uur per dag een locatiemanager aanwezig die altijd aanspreekbaar is. Ook de BOA's van de gemeente vragen we extra aandacht te geven aan deze omgeving.

Ook de verkeersveiligheid in de omgeving krijgt extra aandacht. Tussen de opvanglocatie en de rotonde komt een voetpad. We plaatsen een snelheidsdisplay (smiley-bord) in de omgeving en indien de overloopparkeerplaats van de Efteling in gebruik is, worden zoals gebruikelijk verkeersregelaars ingezet.

Uitgangspunt is uiteindelijk dat wat we normaal vinden in de gemeente ook geldt voor de opvanglocatie.

3.1 Tijdens de bewonersavond op 2 januari bleek dat er veel zorgen zijn over de komst van veiligelanders.

Het college vindt het belangrijk deze zorgen serieus te nemen. We vragen het COA daarom om een gemêleerde groepssamenstelling met zowel gezinnen als alleenstaande mannen en vrouwen van alle leeftijden. Veiligelanders zijn daarom niet welkom.

Kanttekeningen

1.1 De komst van de opvanglocatie vraagt veel flexibiliteit van de omgeving.

Het tijdelijk verblijf van de vluchtelingen wordt zichtbaar in de omgeving. Er verrijzen tijdelijke gebouwen in wat nu een weiland is. Daarnaast verlaten de bewoners de opvang om bijvoorbeeld naar het centrum te gaan. Gedurende de periode van de opvang blijven we met omwonenden in gesprek om ervaren nadelen van de opvanglocatie zoveel mogelijk tot een minimum te beperken.

1.2 De doorlooptijd van het proces om te komen tot de crisisnoodopvang is erg kort.

Dat komt omdat er sprake is van een crisissituatie en er snel extra opvanglocaties nodig zijn. Het is begrijpelijk dat mensen zich hierdoor overvallen voelen. Tijdens de bewonersavond op 2 januari en via het speciale telefoonnummer geven we onze inwoners gelegenheid hun zorgen kenbaar te maken. Deze signalen nemen we zo goed mogelijk mee bij de verdere uitwerking van de plannen. Daarnaast doorlopen we netjes alle reguliere procedures. We versnellen alleen de interne procedure bij de vergunningaanvraag. Dit wil zeggen dat we de vergunningaanvraag direct behandelen (dat wil zeggen binnen 1 à 2 weken) in plaats van binnen de maximale periode van 8 weken.

1.3 Andere (woningbouw-)projecten hebben een veel langere doorlooptijd vanwege strenge regelgeving.

De crisisnoodopvanglocatie kan zo snel gerealiseerd worden omdat het om tijdelijke huisvesting voor maximaal zes maanden gaat. Projecten die permanent of voor langere tijd (zoals flexwonen) zijn, moeten aan strengere eisen voldoen voor zowel de toekomstige bewoners als de omgeving. Zo zorgen bijvoorbeeld uitgebreidere onderzoeken ervoor dat de doorlooptijd flink langer wordt. Overigens heeft de crisisnoodopvang op deze locatie geen gevolgen voor het project flexwonen.

1.4 Bestaande locaties als De Wetering en De Werft zijn afgevalen.

Binnen de mogelijkheden van een sporthal of een andere bestaande hal is het onmogelijk voor een periode van zes maanden humane opvang te realiseren. Uit de ervaring die we hier bij de eerdere opvang in De Wetering hebben opgedaan weten we dat het nauwelijks mogelijk is privacy te realiseren en dat verveling door gebrek aan huiselijk leven nog meer op de loer ligt dan bij de beoogde opvangvorm. Ook landelijk wordt opvang in hallen, zeker voor langere periodes, niet meer als humaan gezien. Voor humane opvang vinden we een ruimte met een raam en een deur een minimale vereiste.

Voor De Wetering geldt daarnaast dat het gebouw in slechte staat is en ook al niet aan de eisen voor het huidige gebruik voldoet. We willen ook voorkomen dat de opvanglocatie de voortgang van de realisatie van het nieuwe dorps huis in de weg staat, bijvoorbeeld doordat nog niet gestart zou kunnen worden met de verbouwing van het oude klooster.

Voor De Werft geldt dat we een zes maanden sluiting, zeker nu ook De Wetering dicht gaat, niet acceptabel is voor onze scholen en het verenigingsleven.

1.5 Na de Tweede Kamerverkiezingen is er landelijk een ander politieke werkelijkheid die tot gewijzigd Rijksbeleid kan leiden.

Dit beleid betreft het beleid ten aanzien van instroom van vluchtelingen. Ook als dit wordt aangepast blijft er op korte termijn een opvangvraagstuk bestaan, waarbij het nodig is de reeds aanwezige vluchtelingen in afwachting van hun procedure humaan te huisvesten.

1.6 Dit besluit staat niet open voor zwaar en beroep.

Tegen dit besluit van de raad staan geen rechtsmiddelen open. Belanghebbenden kunnen wel bezwaar maken tegen de verdere vergunningen die nodig zijn om de opvanglocatie te realiseren, zoals de omgevingsvergunning. Wanneer er sprake is van een spoedeisend belang, kan om een voorlopige voorziening worden gevraagd bij de rechtbank. We informeren betrokkenen actief over de mogelijkheden die hiervoor zijn.

2.1 De veiligheidsmaatregelen zijn hiermee zwaarder dan op basis van ervaringen op soortgelijke locaties nodig wordt geacht.

Toch vinden we het belangrijk om bij de start van de crisisnoodopvang de beveiliging extra op te schalen. Zo voorkomen we eventuele problemen die tot opschaling leiden en komen we tegemoet aan begrijpelijke zorgen die we tijdens de bewonersavond op 2 januari kregen.

3.1 Het COA staat eigenlijk niet open voor verzoeken over specifieke doelgroepen.

Gezien de urgentie van het opvangvraagstuk en het belang signalen uit de omgeving serieus te nemen vinden we dit verzoek desalniettemin gerechtvaardigd. Uit de instroom op soortgelijke crisisnoodopvanglocaties blijkt dat het aantal veiligelanders zeer beperkt is. Daarom vinden we dit een uitvoerbaar verzoek.

Afstemming met andere afdelingen/clusters:

Ondernemingsraad:

Adviesnota hoeft niet aan de ondernemingsraad te worden aangeboden.

Personeel en organisatie consequenties:

Natuurlijk heeft dit project gevolgen voor de ambtelijke inzet. Een aantal medewerkers zal zich in het eerste kwartaal van 2024 intensief c.q. in hoofdzaak bezig moeten houden met dit dossier. Daardoor zal een aantal reguliere werkzaamheden (enige) vertraging oplopen. De inzet is om de vertraging tot een minimum te beperken; daar waar vertraging zich toch significant voordoet zal de organisatie het college en het college de gemeenteraad daarvan tijdig in kennis stellen. Zodat de verwachtingen vooraf helder gemanaged kunnen worden.

I&A

Nee

Communicatie

Door omwonenden nog voor de definitieve besluitvorming mee te nemen in onze plannen hopen we meer draagvlak te creëren. Tegelijkertijd monitoren we het maatschappelijke sentiment op social media. Wanneer nodig, stellen we onze communicatie acties bij. Met onderstaande hebben we omwonenden, raadsleden en de pers correct tot nu toe geïnformeerd:

- Bewonersbrieven
- Raadsinformatiebrief om de raad te informeren over de bewonersbrieven.
- Veelgestelde vragen op de website
- Persbericht en persgesprek
- Informatieavond op 2 januari

Ook na het raadsbesluit blijven we de omgeving op gepaste wijze betrekken. We maken hierbij onderscheid tussen informatie die relevant is voor de directe omgeving en informatie die van belang is voor de hele kern Kaatsheuvel.

Bestuurlijk-juridische aspecten

Nee

Financiën

De kosten die we maken in het kader van deze crisisnoodopvang worden 100% vergoed door het COA op basis van de geldende declaratieregeling. Dit geldt ook voor de bestede interne uren. Het COA bevestigde dat met een brief.

Bijlagen

2023.23537 Raadsvoorstel

2024.00008 Presentatie bewonersavond 2 januari